

SATU: LIISA OPPII TAIKASANOJA

Mummo häärää keittiössä. Hän valmistaa toisella kädellä jälkiruokaa ja toisella laittaa Liisalle välipalaa. Sitten mummo kattaa välipalan pöytään, jatkaa kiisselin sekoittamista ja huutaa:
– Liisaa! Välipala on pöydässä.

Liisa laahautuu keittiöön ja istuu laiskasti pöydän ääreen. Pöydällä on pala ruisleipää ja maitolasi. Enemmän Liisan tekisi mieli kiisseliä, joka tuoksuu makeana ilmassa. Liisa haukkaa nyrpeänä leivästä ja nostaa lasin huulilleen. Sitten hän huomaa, että lasi on tyhjä.

Liisa katsoo lasia ja sitten mummoa.

– Anna maitoa.

Mummo vaan jatkaa hämmentämistä. On kuin ei kuulisikaan.

– Maitolasi on tyhjä. Kaada maitoa.

Mummo ei lotkauta korvaansaakaan. Onko mummo tullut kuuroksi? Miksei hän kaada maitoa?

– MUMMO! MAITOA!

Mummo lopettaa hämmentämisen.

– Vihdoinkin, Liisa sanoo ja nostaa lasiaan.

Mutta mummo ei tuokaan maitoa vaan hakee kaapista vaniljasokeria, jota lisää keittoon.

– MUMMO! Liisa huutaa.

Mummo kurkkaa Liisaan, muttei vieläkään tuo maitoa. Sen sijaan hän laskee puukauhan ja nostaa kattilan päälle kannen, ihan kaikessa rauhassa.

– MUMMO!

Mummo viruttaa kätensä, pyyhkii ne keittiöliinaan ja kääntyy kohti Liisaa.

Hän istuu pöydän ääreen Liisaa vastapäätä ja katsoo tätä salaperäisesti.

– Kuule Liisa...

Liisa on valmis kuulemaan kunniansa. Tulikohan huudettua mummolle vähän turhan kovaa?

– Kun olin pieni, minun isoäitini kertoi minulle salaisuuden, mummo jatkaa. – Haluatko, että jaan sen kanssasi?

Liisa katsoo mummoa kummissaan ja nyökkää.

– On olemassa salaisia taikasanoja. Ne antavat valtaa.

– Mitä ne ovat? Liisa utelee malttamattomana.

Mummo katsoo vasemmalle ja oikealle, ettei kukaan muu vaan ole kuuntelemassa. Sitten hän kuiskaa:

– Saisinko, kiitos ja anteeksi.

Liisa on ihmeissään. Onhan nämä tuttuja sanoja, mutta onko niillä tosiaan salaisia taikavoimia?

– Näiden avulla saat ihmiset käyttäytymään haluamallasi tavalla, mummo supisee ja sitten nojaa taaksepäin.

– Eihän se aina yksi yhteen toimi, mutta niistä on suuri apu. Kun haluat jotain, vaikkapa maitoa, aloita pyyntösi sanalla ”saisinko”.

Mummo pitää pienen salaperäisen tauon ja jatkaa sitten:

– Ja kun sanot ”kiitos” saadessasi jotain, saat seuraavallakin kerralla sitä paljon todennäköisemmin.

Mummo katsoo maitolasia ja vilkaisee vielä Liisaa.

– Ja jos haluat toisen ihmisen huomion, aloita sanomalla ”anteeksi”. Saat tämän kiinnittämään sinuun enemmän huomiota. Ja ”anteeksi” kannattaa myös sanoa, jos on tehnyt jotain tuhmaa. Se auttaa korjaamaan virheitä ja kaikille tulee parempi mieli.

Liisa miettii hetken ja katsoo sitten maitolasiaan.

- Anteeksi, että huusin.
- Ei se mitään, mummo vastaa ja nousee tuoilta.
- Anteeksi mummo, saisinko lasin maitoa?
- Odota, sekoitan ensin kiisselin, mummo vastaa.

Liisa odottaa kiltisti, kunnes mummo tuo maidon jääkaapista ja kaataa sitä lasiin.

- Kiitos! Liisa sanoo.
 - Ole hyvä, mummo vastaa. – Kun olet syönyt leivän, saat maistaa kiisseliä, mummo lupaa.
- Aikamoisia taikasanoja! Maitolasi täyttyi ja kiisseliäkin on luvassa.
- Kiitos!

SATU: RANTALI-ROOPE

Roopea jännittää. Hän on ensimmäistä päivää uudessa päiväkodissa. Kaikki on Roopele vielä kovin vierasta ja kummallista.

Lounaalla päivä vasta kummalliseksi muuttuukin. Roopen mielestä muilla lapsilla on niin omituisia tapoja. Ennen ruokailua he pesevät käteensä. Sitten he menevät seisomaan pöydän taakse ja odottavat, että kaikki ovat paikalla. Roopehan ei käsiä pese – sellaisia jonninjoutavuuksia. Hän laahustaa pöytään kädet tahmaisina.

Pöydässäkin muut lapset tekevät kummallisia asioita, joita Roope ei kerta kaikkiaan ymmärrä. Vieressä istuva Liisa laittaa lautasliinaa syliinsä. Miksi lautasliina pitää laittaa syliin? Eikö niiden nimi ole LAUTASliina ja niiden pitäisi olla lautasella?

Toisella puolella Sami ottaa käteensä haarukan ja VEITSEN. Onpa hankalaa! Mihin tarvitaan veistä, kun on hampaat? Roope keskittyy mieluummin siihen, että ruoka on syöty nopeasti.

Kun muut toivottavat toisilleen hyvää ruokahalua, Roopella on jo suu täynnä ruokaa. Liisa ja Sami haluavat tutustua Roopeen. He kysyvät häneltä kaikenlaista, kuten mistä väristä Roope pitää. Roope vastaa Samin ja Liisan kysymyksiin lyhyesti, suu täynnä ruokaa tietenkin.

”Roope, ruoka suussa ei saa puhua”, lastentarhanopettaja Olivia muistuttaa. Roopele tulee jano. Hän kurkottaa pöydän yli kohti maitokannua. Samalla pöydällä oleva näkkileipä tarttuu paitaan kiinni, eikä Roope huomaa mitään.

Seuraavaksi Roope keksii keikkua tuolilla. Mutta tuoli kaatuu kumoon ja kohta Roope on rähmällään lattialla, näkkileipä rinnalla ja maidot housuilla. Olivia-opettaja auttaa Roopen takaisin tuolille. Silloin Roope huomaa, että muut ovat jo valmiit. He ovat vieneet astiat kärryihin, ottaneet ksylitolipastillit ja istuutuneet pöytään. Kaikki odottavat Roopea. Roope kiskaisee loput ruoat nopeasti suuhunsa ja nousee viemään astioita kärryihin. Samassa opettaja pysäyttää hänet.

”Sinulla on vielä leipä syömättä”. Roope katsoo tyhjää pöytää kummissaan.

”Katsopa rintaasi”, Olivia kehottaa ja osoittaa Roopen rintaa, jossa roikkuu näkkileipä. Voi kuinka noloa! Olivia päästää muut lapset leikkimään.

”Kiitos ruoasta”, he sanovat.

Sitten Olivia istuu Roopen viereen.

”Meillä taitaa olla vähän opettelemista pöytätaivoissa. Kun muistaa tavat, ruokailukin menee sujuvammin”, Olivia kertoo.

Seuravana päivänä päiväkoti ei tunnu enää niin vieraalta ja kummalliselta. Roope on saanut uusia ystäviä, eivätkä uuden päiväkodin tavatkaan tunnu niin omituisilta. Aamupala sujuu ongelmitta, mutta kun tulee aika syödä lounasta, Roopea alkaa jännittää.

Mitenköhän hän tänään selviytyy?

Roope hiipii toisten perässä keittiöön. Hän yrittää tehdä kaiken tismalleen samalla tavalla kuin muutkin. Ensin hän pesee kätensä. Sitten hän odottaa pöydän takana, että kaikki ovat paikalla. Kun kaikki ovat paikalla, Roope istuu alas, laittaa lautasliinan syliinsä ja toivottaa hyvää ruokahalua. ”Tämähän on helpompaa kuin kuvittelin”, hän ajattelee.

Tällä kertaa Roope ei keiku tuolilla, eikä kurottele pöydän yli. Jos hän tarvitsee jotain, hän pyytää sitä kohteliaasti.

”Saisinko maitoa?”, hän kysyy.

Roope myös juttelee Liisan ja Samin kanssa. Hän kertoo itsestään ja kyselee Liisalta ja Samilta, mistä ruoasta he pitävät. Hän saa tietää, että Sami rakastaa maitoa ja Liisa pitää perunamuusista. Veistä ja haarukkaa Roope ei vielä osaa käyttää, mutta eihän kaikkea tarvitsekaan kerralla oppia.

Kun ruoka on syöty, Roope kuivaa suupielensä lautasliinaan, kiittää ruoasta ja käy viemässä astiat kärryihin. Tällä kertaa hän ei ole viimeinen.

”Hienoa Roope!” Olivia kehuu.

”Hienoa Roope”, kehuvat myös muut lapset.

Roope on riemuissaan. Hyvistä tavoista taitaa sittenkin olla hyötyä!

LORU: LEIKINTAUKO

Leikin tauko
Isä häärää kattilalla,
pottuja hän keittää,
Sami leikkii lattialla,
pallonsa heittää.

Kohta isä huudahtaa:
”Ruoka täällä odottaa!”
On aika leikki lopettaa,
niin isä aina opettaa.

Sami pallon nurkkaan vie,
sitten hän pesee tassut,
nälkäköhän pojan lie,
on masun äänet niin hassut.

Pöydässä kivoja jutellaan,
tarinoita kerrotaan,
ruokaa yhdessä nautitaan
ja hauskoille jutuille nauretaan.

Kun vatsa täynnä on,
Sami kysyy: ”Joko voisi?”
poika on jo levoton,
pallotella kiva oisi.

Vielä odottaa sen verran,
että kiittää kiltti kerran.
Sitten alkaa taas matolla talloa,
kylläisenä pomputella palloa.

